

SÁHKA 28.10.2021

Oaiveministtar Sanna Marin

Sápmelaččaid duohtavuolta- ja soabadallankomisšuvnna ásaheapmi 28.10.2021

Buorit guldaleaddjit ja diedihangaskaomiid ovddasteaddjit,

Mun illudan muitalit, ahte Stáhtaráđdi lea odne ásahan Sápmelaččaid duohtavuolta- ja soabadankomisšuvnna. Ášši lea válmmastallojuvvon njeallje jagi ovttasráđiid Sámedikkiin ja Nuortalaččaid siidačoakkámiin.

Komisšuvnna ásaheapmi lea okta guovddášoassi ráđdehusa olmmošriektebarggus, mii dáhpáhuvvá ruovttueatnamis. Komisšuvnna bargu šaddá leahkit mángga ládje earenoamáš ja historjjálaš proseassa Suomas.

Sáhttit leat sihkkarit ovttaoavilis das, ahte Sápmelaččaid duohtavuolta- ja soabadankomisšuvnna bargui lea čielga dárbu. Álgoálbmogat leat muosáhan ja muosáhit rasisma ja vealaheami mánggain riikkain – maiddá stáhtaid ja eiseválddiid beales. Álgoálbmogiid sajádat lea áigequovdilis fádda dáppe mis ja máilmmis.

Komisšuvnna barggu ulbmilin lea dovdat ja árvoštallat sápmelaččaid muosáhan historjjálaš ja dáláš vealaheami ja oahppat das. Dása gullet earret eará stáhta suddadanpolitihkka sihke vuoigatvuodaid rihkkumat. Komisšuvnna bargun lea čielggadit, mot dát váikkuhit sápmelaččaide ja sin servošii dálá dilis. Dávisteaddji proseassat leat manname maid Norggas ja Ruotas.

Komisšuvnna bargguin háliiduvvojit ovddidit sápmelaččaid buoret vejolašvuodát bajásdoallat ja gárgehit iežaset giela ja kultuvrra. Proseassa áigge viggojuvvo maid váfistuvvot sápmelašvuolta ja sámi kultuvrra dovdamuš váldoálbmoga gaskavuodas.

Komisšuvnnas leat vihtta komissára, main guokte leat válljejuvvon stáhtaráđi árvalusas, guokte Sámedikki árvalusas ja okta Nuortalaččaid siidačoakkáma árvalusas. Komisšuvnna lea barggustis iehčanas ja sorjjasmeahttun.

Válmmastallamat johtáhuvvoje Sámedikki álgagis 2017 golggotmánu. Stáhtaráđi kansliija lea válmmastallan ovttasbarggus Sámedikkiin ja Nuortalaččaid siidačoakkámiin komisšuvnna vuodđudeami. Stáhta beales válmmastallamis leat leamaš mielde maid riekteministeriija ja sosiála- ja dearvvašvuhtaministeriija.

Stáhtaráđi kansliija ásaha čuovvunjoavkku duohtavuolta- ja soabadankomisšuvnna doarjjan. Čuovvunjovkui bovdejuvvojit ovddasteaddjit earret eará bellodagain, mat leat ovddastuvvon riikkabeivviin, sihke Sámedikkis. Čuovvunjoavku bargá dassáži, go duohtavuolta- ja soabadankomisšuvnna bargu nohká.

Komisšuvnna bargu bohtá sihkkarit čuoččáldahttit ovdan bávčas muittuid ovttaskas olbmuid dásis ja kollektiivvalaččat. Dán dihte psykososiálalaš doarjja lea Sápmelaččaid duohtavuolta- ja soabadankomisšuvnna dehálaš oassi. Sápmelaččaid psykososiálalaš doarjja lea válmmastallojuvvon fuolalaččat ovdal komisšuvnna ásaheami, vai dárbahassii olu doarjja sámegillii ja sámi kultuvrra gáibidan vuogi mielde lea fállun. Dán ovdal dákkár bálvalusat eai geavadis leat leamaš fállujuvvon sámegielaid mielde.

Sávan komiššuvdnii menestumi dan dehálaš barggus. Min oktasaš ulbmileamet lea, ahte komiššuvnna barggu čuovvumuššan lea ságastallan ja ahte luohttámuš sápmelaččaid ja stáhta gaskkas lassána.

Dušše ipmirdemiin maid sápmelaččat leat muosáhan, mii sáhttit eakti vuogi mielde gávdnat čovdosiid boahhteáigái.